

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Quæstiones, Qvæ Dispvatæ Dicvntvr, & Quæstiones
Quodlibetales, siue Placitorum eiusdem S. Thomæ

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

10 Vtrum venditor teneatur dicer vitium rei venditæ, emptori.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72780](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72780)

vel duodecima, sicut & quod detur decima. Pater ergo q̄ nulla consuetudo contraria soluit hominē ab obligatione reddendi decimas, quia hęc obligatio fundatur supra ius diuinum, & supra ius naturale: unde semper tenentur homines reddere decimas, si ecclesia exigat, etiam contraria consuetudine non obstante. Et in terris, in quibus est consuetudo quod decime soluuntur, ipsa consuetudo quasi expostulat decimas, unde peccat qui non redderet: sed in terris, in quibus non est consuetudo communis quod decime dētur, & ecclesia non petit, v̄f ecclesia remittere dum dissimulat, & ideo homines in terris illis non peccant decimas non dādo. Durum enim esset dicere, q̄ omnes homines Italicę & orientaliū partium damnarētur, qui decimas non soluunt. Et huiusmodi argumentum possum⁹ ab Apostolo accipere, cui cum deberentur necessaria victus ab his quibus predicabat, tamen nō accipiebat, nec tamen peccabant qui ei non dabant: alioquin male cum eis egisset non accipiendo, p̄sertim cum ipse dicat Act. 20. Non. n. subterfugi, quominus annuntiarem vobis omne consilium Dei, & ideo Apostolus non exigebat quod sibi debebatur, ne daretur aliquod offendiculum euangelio, ut ipse ibi dicit; unde non bene facerent rectores ecclesiarum, si in terris illis decimas exigere, in quibus non est consuetudo dari, si probabiliter crederent quod ex hoc scandalum nasceretur.

Ad illud ergo quod in contrarium obiicitur, dicendum, quod milites qui accipiunt decimas in aliquibus terris, non habent ius accipiendi decimas: hoc. n. ius est spirituale debitum ministris Dei, unde non cadit in laicam personam. Sed res illarū temporales quę a iure exiguntur, ex concessione ecclesie datę sunt aliquibus militibus propter aliqua seruitia quę fecerunt ecclesie: sicut & ecclesia potest remittere ipsos fructus qui debentur pro decima, non tamen remittit ius exigendi decimas, nec tollit debitum reddendi.

QVÆSTIO V.

23. q. 43. a. 8. ad 5. ad 1.

DE INDE quæsitum est de his quę pertinent ad virtutes circa res humanas.

¶ Et circa hoc quærita sunt duo.

¶ Primo, Vtrum filius teneatur obedire parentibus carnalibus in indifferentibus.

¶ Secundò, Vtrum venditor teneatur dicere emptori, vitium rei venditæ.

ARTICVLVS IX.

Vtrum filius teneatur obedire parentibus carnalibus quantum ad omnia.

23. q. 37. a. 4. 2. ad 3. q. 100. art. 4. ad 3. di. 25. q. 3. arti. 2. q. 3. ad 4.

AD PRIMVM sic proceditur. Videtur, quod filius teneatur obedire parentibus carnalibus quantum ad omnia. Dicitur enim Deuter. 21. Si genuerit homo filium contumacem, & proteruum, qui non audiat patris, aut matris imperium, lapidibus eū obruet populus ciuitatis: sed pena talis non infligeretur, nisi grauiter peccaret non obediendo, ergo filius tenentur obedire parentibus carnalibus per omnia.

¶ Præter. Apost. dicit ad Colossen. 3. Filii obedite parentibus per omnia.

¶ Præter. Præcepta moralia affirmatiua quibus non ad semper obligent, tamen numquam contrarium facere licet: sed præceptum morale affirmatiuum est

de honoratione parentum, ergo nō licet irreuerentē esse parenti, qd̄ esset, si ei⁹ mādato nō obediret. tenetur ergo filius in omnibus parentibus obedire.

SED CONTRA. Non minus obediendum est patribus spiritualibus quā carnalibus, sed magis, ut habetur per Apo. ad Heb. 12. sed patribus spiritualibus non tenentur subditi obedire in indifferentibus. Religiosi enim qui obedientiam profitentur, non tenentur obedire ius prælatis, nisi in his quę sunt secundum regulam, ut Bern. dicit in lib. de dispensatione, & præcepto, ergo nec parentibus carnalibus filii tenentur in indifferentibus obedire.

RESPON. Dicendum, q̄ cum obedientia prælato debeat, ad illa se extendit debitum obedientie ad quę se extendit ius prælationis: habet autem pater carnalis ius prælationis in filium. **G** Primo quidem quantum ad domesticam conuersationē. Sic. n. est pater familias in domo, sicut rex in regno, unde sicuti subditi regis tenentur obedire regi in his quę pertinent ad gubernationem regni, etiam filij, & alij domestici tenentur obedire patrifamilias in his quę pertinent ad dispensationem domus. Secundo, quanto ad morum disciplinā, unde Apost. dicit ad Heb. 12. Patres quidem carnis nostrę habuimus etuditoros, & obtemperabamus eis. Debet enim pater filio non solum educationem, sed etiam disciplinam, ut Phil. dicit in his ergo filii tenentur obedire patri carnali, & non in aliis.

AD PRIMVM ergo dicendum, quod loquūtibz Moyses de imperio paterno, quod pertinet ad disciplinam morum: unde ibidem dicitur. Mōta nostra audire contemnit, & comestationibus vacat, & luxuria atque conuiuiis.

AD SECVDVM Dicendum, q̄ Apostolus dicit obediendum esse parentibus per omnia, ad quę ius prælationis extendit.

AD III. dicendum, q̄ non exhibet irreuerentiam præcipienti, si non obediat ei in his, in quibus obedire non tenetur.

ARTICVLVS X.

Vtrum venditor teneatur dicere vitium rei venditæ emptori.

CIRCA secundum sic proceditur. V̄f quod venditor non teneatur dicere vitium rei venditæ emptori, quia secundū leges ciuiles venditor, & emptor se inuicem decipere possunt, nulla autem potest fieri deceptio, si venditor rei venditæ vitium emptori dicere teneatur, ergo non tenetur.

Sed dicebat, q̄ leges non loquuntur, sed fori conscientia, sed quod nunc loquimur, est secundū fori contentiosum. Sed contra secundum philosoph. in 2. eth. Intētiō legislatoris est ciues facere bonos, quod ergo licet secundum leges, non est contrarium uirtuti, & ita etiam non est contrarium conscientie.

SED CONTRA est, quia secundum leges ciuiles aliquis uēdat animal morbidum, tenetur de vitio, ergo tenetur dicere vitium emptori.

¶ Præter. Tullius dicit in libro de officiis, quod ad officium boni uiri pertinet, ut dicat emptori illud, pro quo res minus uenderetur: huiusmodi autem est vitium rei venditæ, ergo venditor tenetur dicere emptori vitium rei uenditæ.

RESPON. Dicendum quod aliquid pertinet ad bonum utrum, ad quod si hōes non tenentur, sicut ad bonum uiri pertinet q̄ liberaliter amico suo bonum largiatur, quāuis ad hoc non tenetur: sed aliquid pertinet